

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/V/KBO/2008/221

BETREFT: maandelijkse bijdrage

1 PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 30.10.2008

1.2 Verzoeker

directeur

1.3 Betrokken school

directie

1.4 CZB

Het secretariaat van de Commissie ontvangt op 30 oktober 2008 de vraag bij e-mail. Bij emailbericht van 12 november 2008 wordt verzoekende partij uitgenodigd voor de zitting van de Commissie van 8 december 2008.

2 INHOUD van de VRAAG

De school van verzoekende partij is een school voor o.a. leerlingen met mentale beperkingen. Aan die doelgroep biedt de school ook zelfredzaamheid aan. Dit betekent dat deze leerlingen tijdens het laatste lesuur vóór de middagpauze leren hoe ze hun boterhammen moeten smeren, hoe ze moeten leren eten, wat goede tafelmanieren zijn enz. Aan de ouders wordt gevraagd om droog brood mee te geven en 5 euro per maand om de boter en het beleg te bekostigen. Dit bedrag omvat ook de kosten van de maandelijkse kookactiviteiten.

De school gaat er hierbij van uit dat ouders ook uitgaven hebben om voor hun kind beleg te voorzien of voor het middageten.

De vragende partij vraagt of de school een maandelijkse bijdrage van 5 euro aan de ouders mag blijven vragen om boter en beleg te bekostigen dan wel of dit iets is dat de school met de invoering van de maximumfactuur zelf moet bekostigen. Die vraag werd door het oudercomité aan de directie voorgelegd.

Ter zitting legt verzoekende partij nog een andere vraag voor. Vóór de invoering van de minder scherpe maximumfactuur ging men jaarlijks op zeeklassen. Hoewel de bekostiging daarvan van de ouders een grote inspanning vraagt, zijn de ouders zelf vragende partij om deze zeeklassen jaarlijks verder te zetten omdat aldus aan de ouders ook een periode van rust wordt gegund. De vragende partij vraagt of de maximumfactuur mag overschreden worden als deelname aan de zeeklassen niet verplicht wordt gesteld.

3 ZITTING COMMISSIE

3.1 Datum en uur: 8 december 2008, 14.15 uur.

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

3.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V. 22 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Raf Verstegen, voorzitter;

Walter Cools, Hilde Timmermans, Jean Dujardin en Bengt Verbeeck, leden.

3.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden directie.

3.5 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4 ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Artikel 27

In de door de gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen er bijdragen worden gevraagd voor kosten die gemaakt worden om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

De lijst met materialen die bij gebruik kosteloos ter beschikking dienen gesteld te worden om de eindtermen te realiseren of de ontwikkelingsdoelen na te streven, vormt een bijlage 1 bij dit decreet.

Artikel 27bis

§ 1. Het schoolbestuur kan aan de ouders een bijdrage vragen voor :

1° activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor het realiseren van de eindtermen of het nastreven van de ontwikkelingsdoelen;

2° verplichte materialen die niet begrepen zitten onder artikel 27 en waarvan de ouders het te besteden bedrag niet zelf kunnen bepalen;

3° meerdaagse extra-muros activiteiten.

§2. Het maximumbedrag van de bijdrage in § 1, 1° en 2°, wordt als volgt bepaald:

- voor het kleuteronderwijs : 20 euro;

- voor het lager onderwijs : 60 euro.

Deze bedragen zijn van toepassing vanaf het schooljaar volgend op de goedkeuring van het decreet nieuwe financiering leerplichtonderwijs.

...

Artikel 27ter

§1 De kosten die niet vervat zitten in artikel 27bis, §1, zijn niet onderworpen aan de maximumfactuur. Deze kosten worden kenbaar gemaakt in de bijdrageregeling. De gevraagde

kostprijs moet steeds in verhouding zijn tot de geleverde prestatie.

§ 2. Na overleg binnen de schoolraad legt het schoolbestuur de lijst vast van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, zoals bepaald in artikel 27bis en §1 van dit artikel evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

Artikel 37

§1. 1. Een schoolbestuur moet, met uitzondering van de ziekenhuisscholen, voor elk van zijn scholen met toepassing van de regelgeving inzake medezeggenschap een schoolreglement opstellen dat de betrekkingen tussen het schoolbestuur en de ouders en leerlingen regelt.

§2 ...

§ 3. Voor het lager onderwijs bevat het schoolreglement ten minste de volgende elementen:

1° het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de interne beroepsmogelijkheden;

2° de procedure volgens dewelke getuigschriften basisonderwijs worden toegekend en de procedure volgens dewelke een beroep kan ingediend worden tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift basisonderwijs;

3° bepalingen in verband met onderwijs aan huis;

4° richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen;

5° afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten;

6° geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse Gemeenschap en de rechtspersonen die daarvan afhangen;

7° de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27, §3 (*lees nu: art. 27bis en 27ter, §1*);

8° de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld.

§ 4. De inrichtende macht informeert de ouders schriftelijk over het schoolreglement voorafgaand aan de eerste inschrijving van hun kind en bij elke wijziging van het reglement.

* Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.

* Omzendbrief BaO 2007/05 van 22 juni 2007 betreffende kostenbeheersing in het basisonderwijs.

4.2 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

4.3 Advies

4.3.1 Algemeen

De kosteloosheid van het basisonderwijs zoals dat in internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs is omschreven, houdt in dat er in het door de gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde lager onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Evenmin kunnen er bijdragen worden gevraagd voor kosten die gemaakt worden om een eindterm te bereiken of een ontwikkelingsdoel na te streven. Dat houdt niet in dat aan de ouders nooit geldelijke bijdragen kunnen worden gevraagd.

In aanvulling op het noodzakelijke onderwijsprogramma kunnen de scholen, met het oog op het optimaliseren van het onderwijsaanbod, voor leerlingen onderwijsactiviteiten organiseren die niet noodzakelijk zijn voor de eindtermen, zowel binnen als buiten de lestijden en al of

niet binnen de schoolgebouwen. Sommige van deze activiteiten kunnen zij voor de leerlingen verplichtend stellen. Voor deze bijkomende activiteiten geldt het principe van de kosteloosheid niet. Het decreet basisonderwijs voert op dat punt geen kosteloosheid in, maar beoogt een kostenbeperking te realiseren. Het decreet stelt daarom maximumbedragen vast die de school kan vragen voor een aantal activiteiten die niet noodzakelijk zijn om de eindtermen te bereiken of de ontwikkelingsdoelen na te streven.

Daarnaast kunnen ook bijdragen worden gevraagd voor afzonderlijke dienstverlening (zoals maaltijden, middagtoezicht) die niet verplicht gesteld kan worden. Dergelijke bijdragen moeten in een correcte verhouding staan tot de werkelijke kostprijs van de verleende diensten.

De onderwijsregelgeving bepaalt dat de omvang van de bijdrage ter sprake komt via overleg in de schoolraad en dat er afwijkingen zijn voor minder gegoede ouders. De vergelijking tussen te maken kosten en gevraagde bijdragen dient in eerste instantie te gebeuren in de participatieorganen. Het schoolbestuur dient daarna bij de inschrijving alle ouders via het schoolreglement duidelijk en precies op de hoogte te brengen van de verschillende soorten bijdragen.

4.3.2. Aanrekenen van de kostprijs van een zelfbereide lunch

In het kader van het bijbrengen van zelfredzaamheid aan kinderen met mentale beperkingen wordt de kinderen aangeleerd om zelf hun boterham klaar te maken. Het brood brengen de kinderen zelf mee, voor de aankoop van het beleg staat de school in. Het gaat dus enerzijds om een leeractiviteit, anderzijds om een dienstverlening onder de vorm van het verschaffen van een maaltijd. De Commissie zorgvuldig bestuur is van oordeel dat de bijzondere vorm waarin de maaltijd wordt voorbereid, niet belet dat de school de kostprijs voor deze producten mag aanrekenen. Dat de kinderen in schoolverband leren om hun eigen maaltijd voor te bereiden, kan niet betekenen dat ze ook recht zouden hebben om die gratis te ontvangen. De bijzondere omstandigheden van het schools klaarmaken van de maaltijd brengt naar het oordeel van de Commissie ook mee dat de school, met het oog op de eenheid van het didactisch handelen, voor alle leerlingen een uniforme regeling kan hanteren. De Commissie herinnert aan de algemene regel dat alle bijdragen in de schoolraad moeten worden overlegd.

4.3.3. Zeeklassen in het buitengewoon onderwijs

Ouders in de school van verzoekende partij beschouwen de zeeklassen voor henzelf ook als een periode van rust. De Commissie zorgvuldig bestuur brengt begrip op voor deze bijzondere situatie, maar ziet nochtans niet hoe het jaarlijks blijven organiseren van zeeklassen en daardoor de maximumfactuur voor extra-murosactiviteiten overschrijden, te verzoenen zou zijn met de geldende regelgeving. Dat de activiteit niet verplicht zou zijn verandert niets aan het probleem, aangezien deelname aan deze extra-murosactiviteiten hoe dan ook niet verplicht kan worden.

4.3.4. De Commissie komt tot volgend advies:

Wanneer de school voedingsproducten ter beschikking stelt van de leerlingen die daarmee leren zelf hun eigen boterhammen klaar te maken, kan de school de kostprijs daarvan aan de ouders doorrekenen.

De huidige regeling van de maximumfactuur voor extramurale activiteiten laat niet toe dat deze factuur overschreden wordt, ook niet als ouders uit het buitengewoon onderwijs daar om begrijpelijke redenen om vragen.

Brussel, 8 december 2008

Marleen Broucke
Secretaris

Raf Verstegen
Voorzitter